

Forstudie

Næringsvennlig kommune
Nordkapp kommune

2015

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Innledning.....	3
1.1 Bakgrunn.....	3
1.2 Målsetninger for forstudien.....	4
1.3 Metode	4
2. Resultater fra næringslivet.....	6
2.1 Samarbeid mellom kommune og næringsliv	6
2.2 Viktighet og fornøydhet med tilbud i kommune/lokalsamfunn	7
2.3 Infrastruktur og kommunikasjon	9
2.4 Næringsareal	11
2.5 Vann og renovasjon.....	13
2.6 Byggesaker.....	14
2.7 Reguleringssaker.....	15
2.8 Kemner / Kommunekasserer	16
2.9 Servicekontoret.....	17
2.10 Kommunens nettside	18
2.11 Næring – Kommunale fond.....	19
2.12 Næring – Råd og veiledning.....	20
2.13 Muligheter for bedriftsetablering i Nordkapp	21
3. Resultater fra ansatte i kommunen	23
3.1 Bedriftskontakt	23
3.2 Saksbehandlingsarbeid	24
3.3 Kjennskap til næringslivet – Fullmakter	26
4. Informasjon fra Strategisk Utviklingssanalyse 2014.....	27
4.1 Informasjon fra intervjuer	27
4.2 Sammendrag fra Strategisk Utviklingsanalyse.....	31
4.3 Resultater sett i sammenheng med nye resultater fra "Næringsvennlig Kommune"	31
5. Våre anbefalinger til videre arbeid	33
6. Anbefalt arbeidsplan for Forprosjekt	35
7. Kilder	36
8. Vedlegg	36

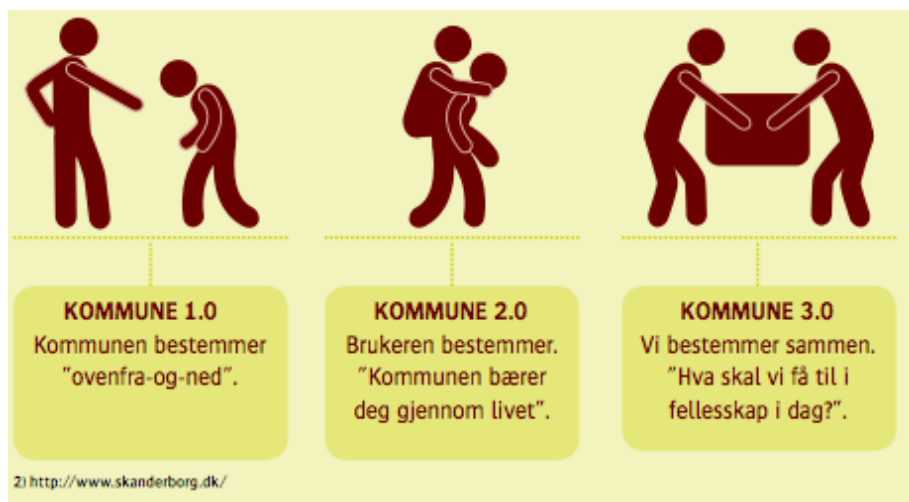

1. INNLEDNING

Denne rapporten oppsummerer de viktigste funn og resultater fra forstudien "Næringsvennlig kommune – Nordkapp." Kapittel 2 og 3 oppsummerer funnene fra undersøkelsene rettet mot henholdsvis næringsliv og ansatte i kommuneorganisasjonen. Kapittel 4 sammenstiller disse funnene med data innhentet fra Strategisk utviklingsanalyse av 2014. Avslutningsvis vil vi komme med anbefalinger og forslag til forprosjektet. Som tilleggsinformasjon har vi i vedlegg I trukket ut noen relevante illustrasjoner fra NHO sitt Kommune og Nærings NM 2014. Disse viser Nordkapp Kommune sin rangering på landsbasis innenfor ulike sektorer.

1.1 Bakgrunn

Nordkapp Kommune har et mål om utvikle seg til å være en langsiktig partner overfor næringslivet, hvor kommunens tjenester kan bidra til utvikling. Kommunen erkjenner at man tidligere ikke har prioritert dette i like stor grad som ønskelig. Samhandling mellom offentlig og privat sektor er avgjørende for å oppnå den vekst man ønsker gjennom et omstillingsprogram. Dette har også sammenheng med at samfunnsutviklingen har utfordret kommunens rolle. I Danmark omtales disse endringene som overgangen fra Kommune 1.0, via Kommune 2.0 til Kommune 3.0. Det pekes på at man har gått fra ren myndighetsutøvelse til 90-tallets rene servicerolle, til at kommunen i dag sees på som det lokale fellesskapet hvor innbyggere og næringsliv involveres mer aktivt enn tidligere som en ressurs og partner gjennom nye former for samskiping og samarbeid.

Et godt offentlig tjenestetilbud som hensyntar og involverer næringslivets interesser vil derfor ha betydning for bedriftenes utviklingspotensial. Erfaring fra tidligere omstillingsprogrammer viser til at dette forutsetter¹:

- Aktiv samhandling og dialog mellom kommune og næringsliv
- Opplæring og involvering av kommunalt ansatte som betjener næringslivet
- Vilje og evne til å finne forbedringsområder i den kommunale praksis og endringer i systemer og rutiner som påvirker servicekvaliteten.

Gjennom omstillingsprogrammet og verktøyet næringsvennlig kommune har man nå fått tilgang på et prosjektverktøy for å nå dette overordnede målet. Prosjektet er faseinndelt og starter med et forstudie. Kreativ Industri er engasjert som ekstern konsulent for gjennomføring av forstudiet.

1.2 Målsetninger for forstudien

Målsetningene for forstudien har vært:

- Kartlegging av næringslivsbrukernes fornøydhet med kommunal forvaltning og tjenesteproduksjon
- Kartlegging av de ansattes vurdering av tilsvarende
- Kartlegging av næringslivets syn på samhandlingen med kommunen
- Oppsummere resultater og gi innspill til forbedringsområder, som grunnlag for videre arbeid i forprosjektfase

1.3 Metode

I forkant av prosjektet ble det innhentet erfaringer fra tidligere Næringsvennlig kommune-prosjekter. På bakgrunn av samtaler med Innovasjon Norge ble Askvoll Kommune betegnet som "best practice". Forstudien er utarbeidet av Maximite AS og undersøkelsesdesignet for Nordkapp kommune er følgelig inspirert fra denne.

Forstudien startet med et oppstartseminar med prosjektansvarlig og formannskapet. Det ble også gjennomført et informasjonsmøte med næringslivet i Nordkapp. Informasjonsmøte hadde solid oppmøte og næringslivet signaliserte at de ønsket å være med på dette fra starten.

Datamaterialet vi har brukt i rapporten er delt i både kvantitativ og kvalitativ informasjon. Den kvantitative informasjonen har vi fått gjennom spørreundersøkelsene. Den kvalitative informasjonen er hentet fra dybdeintervjuer gjort med aktuelle aktører i Nordkapp i forbindelse med "Strategisk Næringsanalyse". Denne analysen ble utarbeidet av Kreativ Industri i Juni 2014.

¹ Sluttrapport fra Forstudie Askvoll, Maximite 2012

Spørreundersøkelsene er utført av Kreativ Industri i perioden 22.03 – 23.04.

Om Kapp KF hadde ansvaret for distribusjonen av de elektroniske undersøkelsene gjennom nettside, sosiale medier og nettverkene til Nordkapp Næringshage, Visit Nordkapp og Honningsvåg Handel & Industriforening. Det var frivillig å svare på undersøkelsen. På informasjonsmøte talte vi ca. 50 aktører fra næringslivet og 42 bedrifter besvarte undersøkelsen, noe som anses som tilfredsstillende. Av de ansatte i kommunen med bedriftskunder besvarte 8 ansatte undersøkelsen. Her er det ansatte som jobber innen næringsrelaterte spørsmål som har besvart undersøkelsen.

I spørreundersøkelsene ble bedriftene og de ansatte bedt om å vurdere en rekke utsagn på en skala fra 1-6 der 1 er "helt uenig" og 6 er "helt enig". Når det gjelder forvaltningstjenestene har vi satt et såkalt "minstekrav" til fornøydhet på 4 (på 1-6 skalaen). Det vil si at minst 60 % av de som har svart er fornøyde. Vi har sammenlignet våre funn med de resultatene som fremgår av Askvoll rapporten og referansedatabasen som det vises til der. Dette er en referansedatabase som er utarbeidet av Maximite AS. Databasen er basert på svarene til ca 1700 bedrifter og 450 kommunalt ansatte².

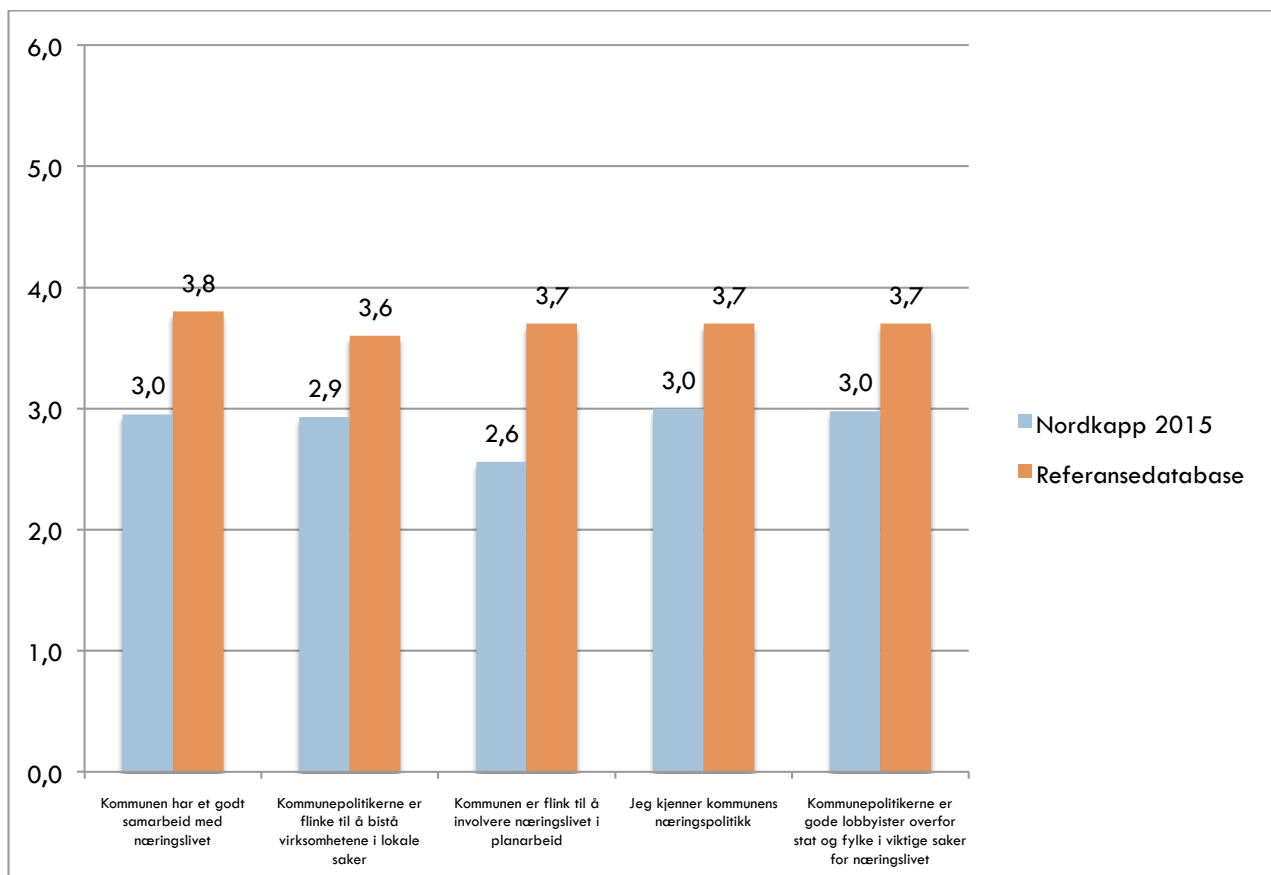
Før rapporten ble gjort tilgjengelig er det innhentet innspill fra prosjektets styringsgruppe bestående av representanter fra kommunen og næringslivet.

² Sluttrapport fra Forstudie Askvoll, Maximite 2012

2. RESULTATER FRA NÆRINGSLIVET

Nedenfor er resultatene fra spørreundersøkelsen rettet mot næringslivet lagt frem. De er sortert i underkapitler etter de ulike områder og temaer som det ble spurt om i undersøkelsen.

2.1 Samarbeid mellom kommune og næringsliv

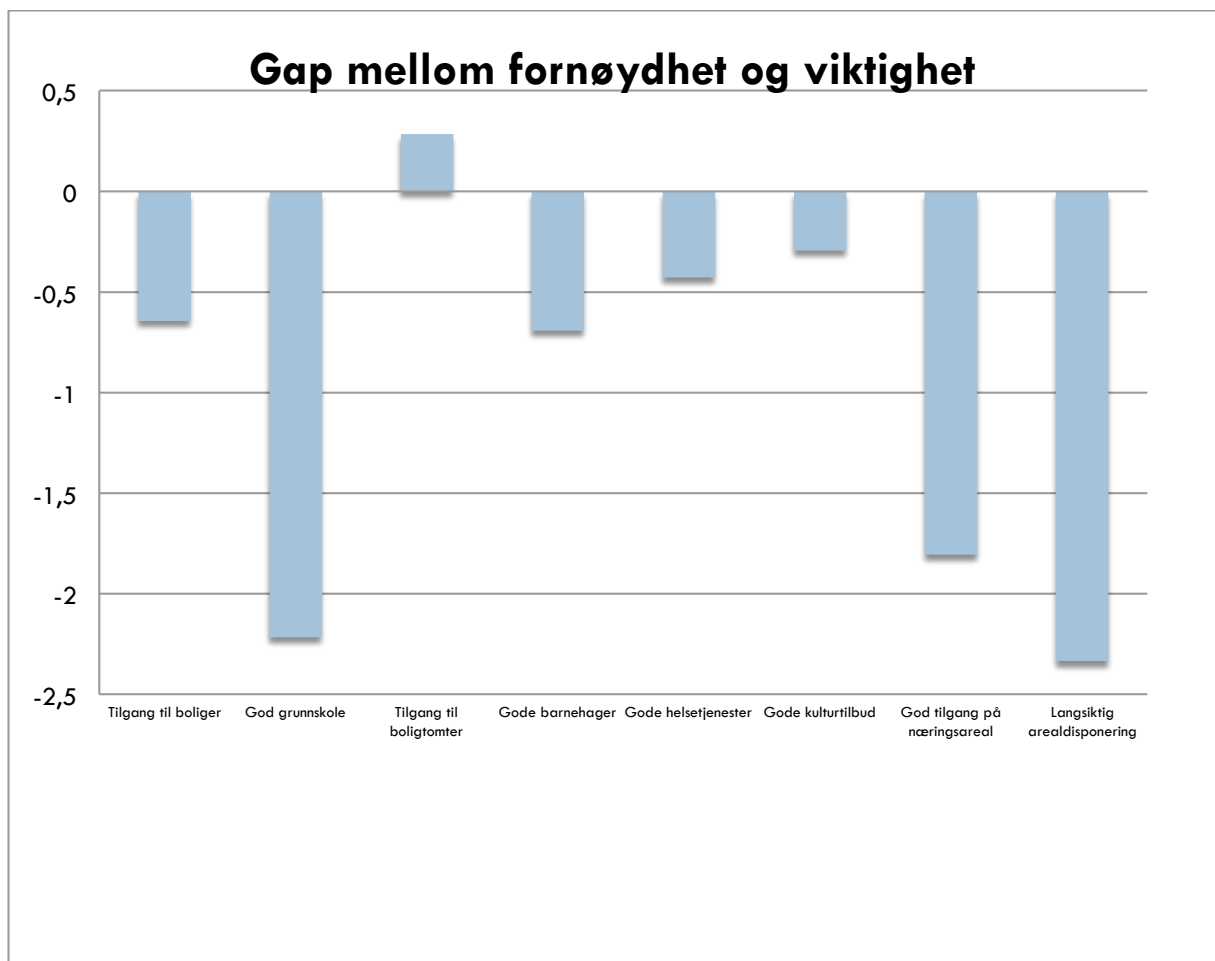
Nordkapp kommune scorer jevnt over svakt når næringslivet blir bedt om å bedømme kommunens samarbeid med næringslivet. Det er spesielt innenfor planarbeid at kommunen scorer lavest i forhold til referansedatabasen.

Vår vurdering: Påstandene i grafen over har sammenheng med kommunes omdømme overfor næringslivet. Kommunens næringsarbeid har av flere årsaker ikke hatt like stort fokus som ønskelig i løpet av de senere årene. Det er derfor ikke overraskende at kommunen har en lav score innenfor disse feltene. Samtidig kan scoren også ha en sammenheng med at kommunen ikke i stor nok grad kommuniserer arbeidet som faktisk blir gjort ut til næringslivet. Kommunen bør vurdere dagens kommunikasjonen rundt planarbeid og resultater ut til det lokale næringslivet. Som følge av kommunens

omstillingsstatus og tilhørende planleggingsfase vil dette arbeidet være særlig viktig i tiden fremover. Det er svært viktig for en omstillingskommune å ha en næringspolitikk som næringslivet har god kjennskap til.

2.2 Viktighet og fornøydhhet med tilbud i kommune/lokalsamfunn

Figuren over er en sammenstilling av spørsmålene «Hvor viktig er følgende tilbud for utviklingen av din bedrift?» og «Hvor fornøyd er du med tilbudene med tanke på utviklingen av din bedrift?». Resultatet viser fornøydhhet minus viktighet. Negative resultater viser da områder hvor bedriften er mindre fornøyd enn det viktigheten skulle tilsi, og dermed områder kommunen bør vurdere å gi oppmerksomhet. Positive resultater viser områder hvor tjenesten er bedre enn det viktigheten skulle tilsi.

De tjenestene som bedriftslederne mener er viktigst for utviklingen av sin bedrift er (score i parentes):

- Langsiktig arealdisponering (5,1)
- God helsetjeneste (5,0)
- Gode barnehager (5,0)
- God grunnskole (5,0)

Bedriftene er mest fornøyd med:

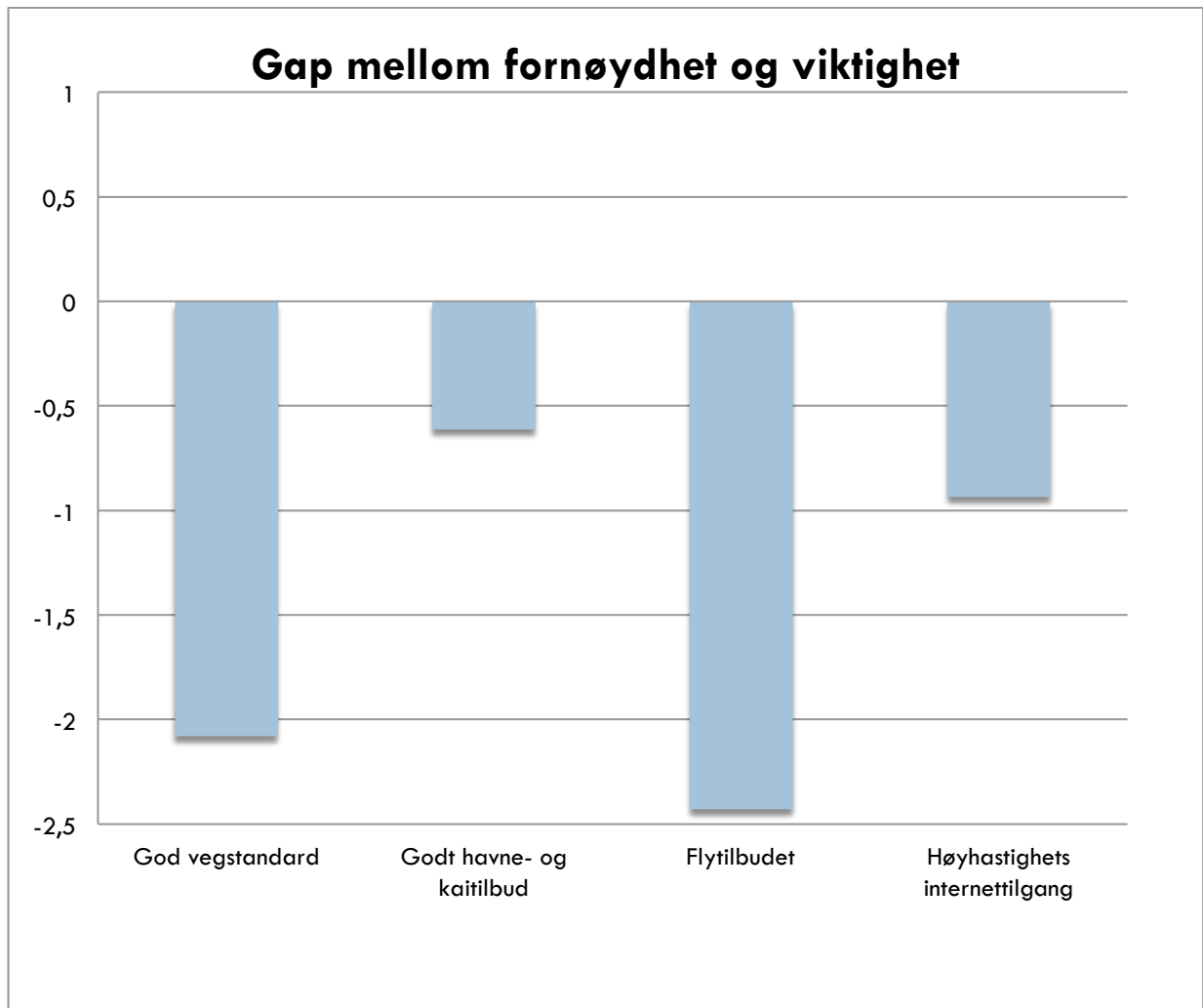
- God helsetjeneste (4,7)
- Gode barnehager (4,3)
- Gode kulturtilbud (4,1)
- Tilgang til boligtomter (4,0)

Bedriftene er minst fornøyd med den langsiktige arealdisponeringen (2,7), samtidig som dette er et av de viktigste områdene for bedriftene. Det samme kan sies om god grunnskole (2,7). Vi ser også at bedriftene er relativt mindre fornøyde med tilgangen på næringsareal (2,9). Disse tre områdene har dermed de største gapene mellom fornøydhets- og viktighetspoeng, og det negative utslaget blir dermed mer "kritisk" enn for eksempel det negative utslaget for gode kulturtilbud.

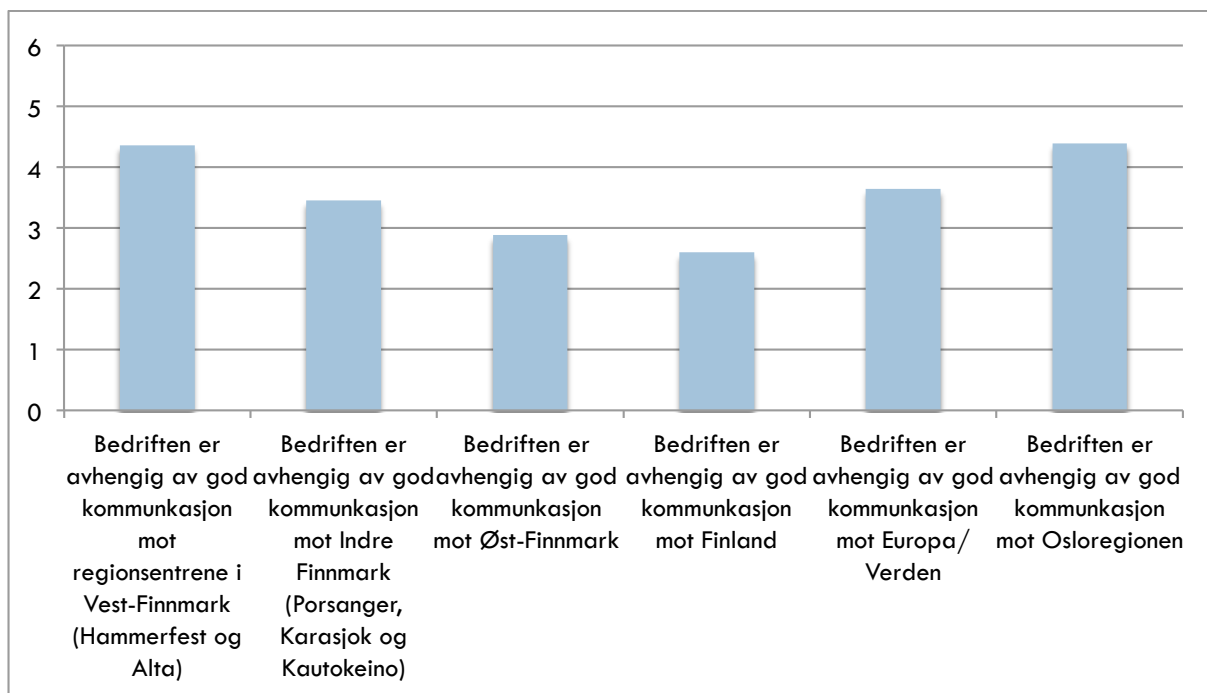
Vår vurdering: Langsiktig arealdisponering og tilgang på næringsareal betyr mye for rammebetingelsene for bedriftene i Nordkapp. Kommunen bør vurdere hvilke tiltak som kan gjøres for å etablere en mer forutsigbar og langsiktig arealdisponering. Siste arealplan som Nordkapp Kommune har arbeidet etter, hadde sin virkeperiode fra 2000 – 2010. Det ble i 2015 gjennomført en anbudsrunde for planarbeidet og Asplan Viak ble valgt som prosjektleder. Det er igangsatt prosesser med å utarbeidelsen av ny arealplan. På bakgrunn av tilbakemeldingene fra næringslivet, er det svært viktig at næringslivsaktørene involveres i planarbeidet i en tidlig fase. Det er et passende tidspunkt for å sikre forankring hos de aktørene som per i dag er misfornøyde med planarbeidet. Den nye arealplanen er planlagt å være ferdigstilt rundt årskiftet 2015-2016.

2.3 Infrastruktur og kommunikasjon

Bedriftene i Nordkapp rangerer alle disse områdene som svært viktige, men det er varierende i hvilken grad bedriftene er fornøyde med dem. Størst gap er det mellom vegstandard og flytilbud som i likhet med resten av landet er viktige for næringslivet. Vi vil understreke at undersøkelsen ikke skiller mellom kommunale og de statlige og fylkeskommunale veiene. Det er noe mindre gap innenfor områdene havne- og kaitilbud, samt høyhastighets internetttilgang. Det er i midlertidig viktig å ha med seg at denne undersøkelsen ser på næringslivet som helhet. Det er altså ikke skilt mellom de ulike næringene. For reiseliv, maritime næringer, fiskeri og fiskeindustrirelaterte virksomheter vil havne- og kaitilbud være et område av større betydning og vi anbefaler at man i eventuelle havnerelaterte utviklingsprosesser på dette området ber om kvalitative innspill fra disse partene. Det er også verdt å merke seg at bedriftene faktisk rangerer høyhastighets internetttilgang (5,6) og flytilbud (5,3) som viktigere enn god vegstandard (4,9) og havnetilbud (4,9).

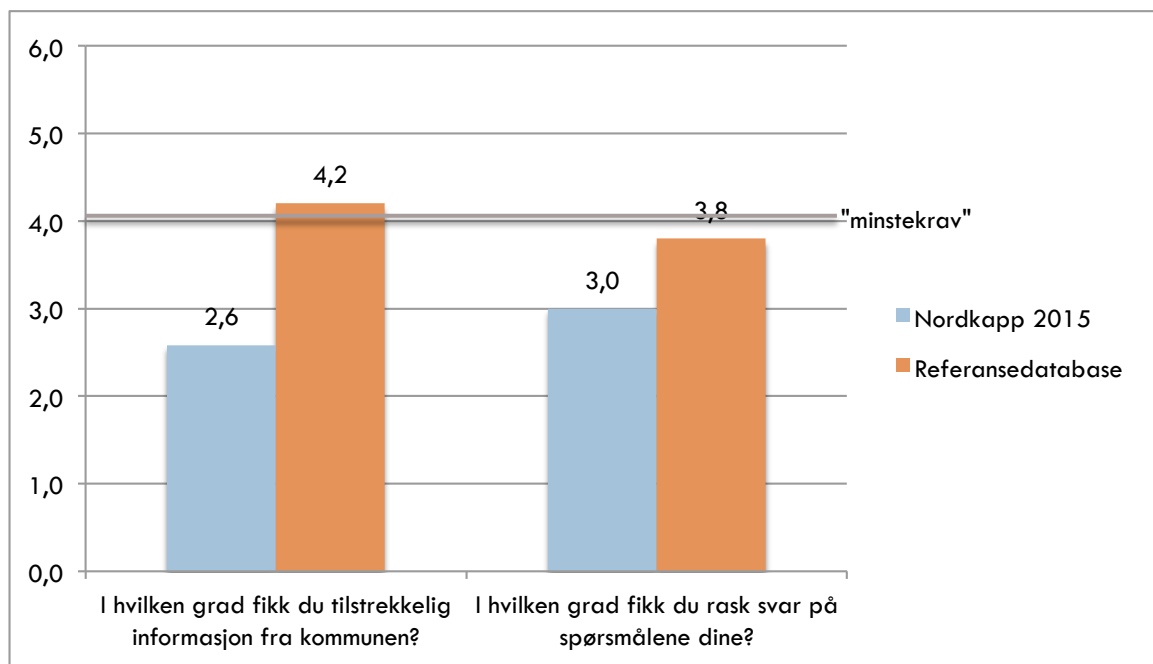

Vi har spurt bedriftene om hvilke regioner de er avhengig av gode kommunikasjoner med. Det er særlig kommunikasjoner mot regionsentrene i Vest-Finnmark og Osloregionen som er viktige for bedriftene.

Vår vurdering: Kommunen bør kartlegge behovet for forbedret dekning av høyhastighetsinternett, og hensynta dette i fremtidig samferdselsplanlegging på lik linje med andre samferdselstiltak. Flytilbud og veistandard er viktige områder for næringslivet. Lokalpolitikerne vil her ha en viktig rolle i å synliggjøre behovet overfor regionale og nasjonale beslutningstakere.

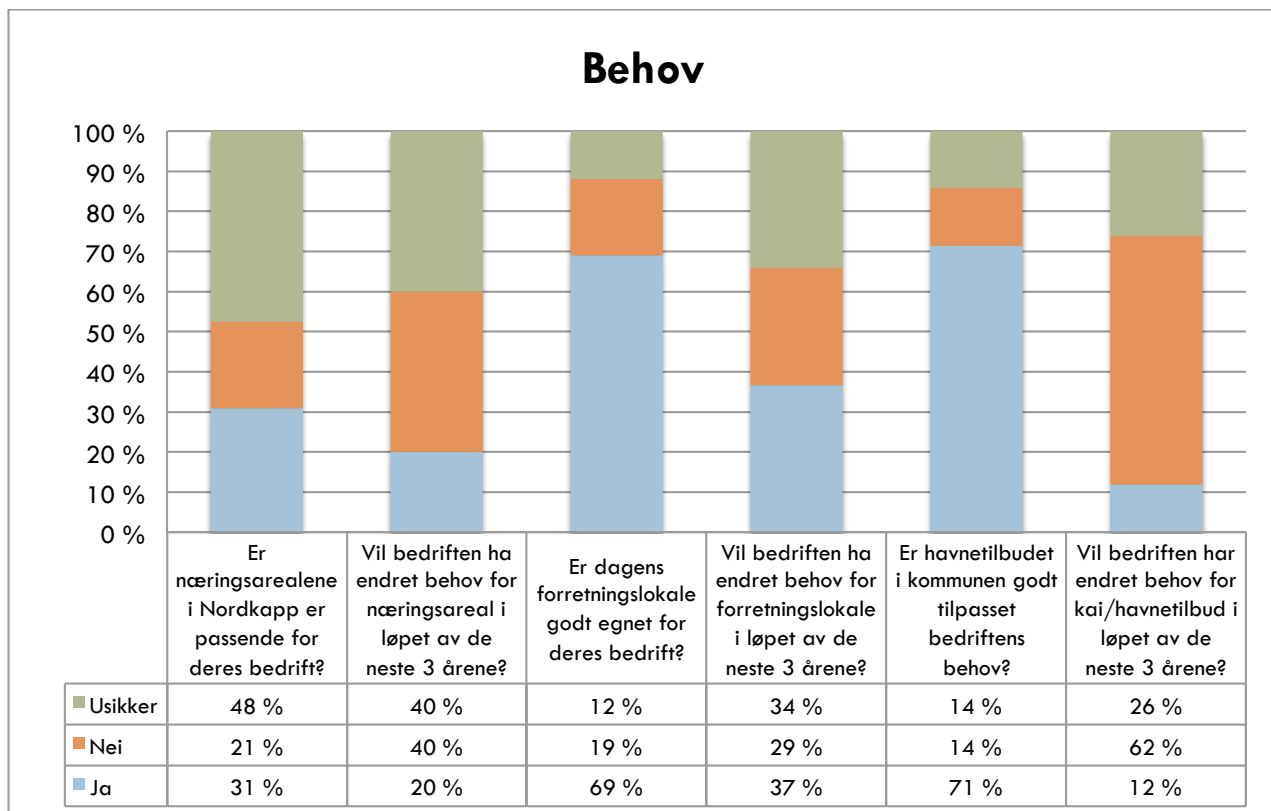

2.4 Næringsareal

29 % av respondentene oppgir at de har søkt kommunen om informasjon om tilgjengelig næringsareal. Disse bedriftene opplever i liten grad at de fikk tilstrekkelig informasjon fra kommunen. I tillegg er de mindre fornøyd med tiden det tok for å få svar på sine spørsmål. Nordkapp havner også her under en "minstekrav" på 4, og har samtidig lavere score enn referansedatabasen.

Vi har også bedt bedriftene oppgi hvilke framtidige behov man vil ha:

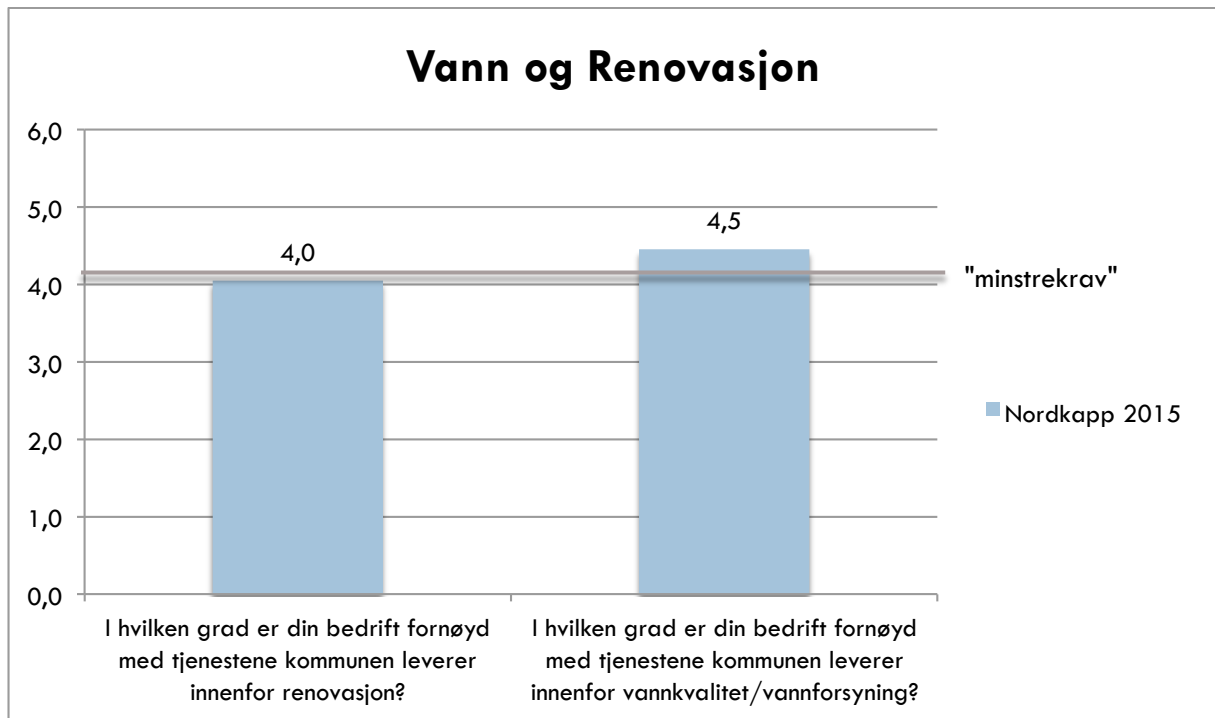

- 31 % av bedriftene oppgir at næringsarealene er passende for deres virksomhet og 21 % oppgir at næringsarealene ikke er passende.
- 20 % av bedriftene oppgir at de vil ha endrede behov for næringsliv de kommende 3 årene. Hele 40 % er usikre.
- 69 % oppgir at dagens forretningslokale er godt egnet. 19 % mener at de driver virksomhet i lokaler som ikke er godt tilpasset deres bedrift.
- 37 % av bedriftene vil ha endret behov for forretningslokale i løpet av de 3 kommende årene.
- 71 % oppgir at havnetilbudet er godt tilpasset deres behov. 12 % oppgir at de vil ha behov for endret havnetilbud de kommende årene.

Vår vurdering: Vi ser her en sammenheng mellom resultatene beskrevet under kap. 2.2. Bedriftene i Nordkapp kommune er ikke tilstrekkelig fornøyde med informasjon om næringsarealene i kommunen, ei heller hvor lang tid det tar å få denne informasjonen. Kommunen kan ha glede av å gjennomgå sine rutiner for dette saksfeltet for å se hva som kan gjøres for å levere denne tjenesten på en mer effektiv måte. Kommunen bør indentifisere bedrifter med endret behov for næringsarealer eller lokaler og finne ut hvordan deres behov kan møtes i fremtiden. Det kan også med fordel undersøkes nærmere hva som gjør at en andel på 69% er fornøyd med de lokalene de allerede har.

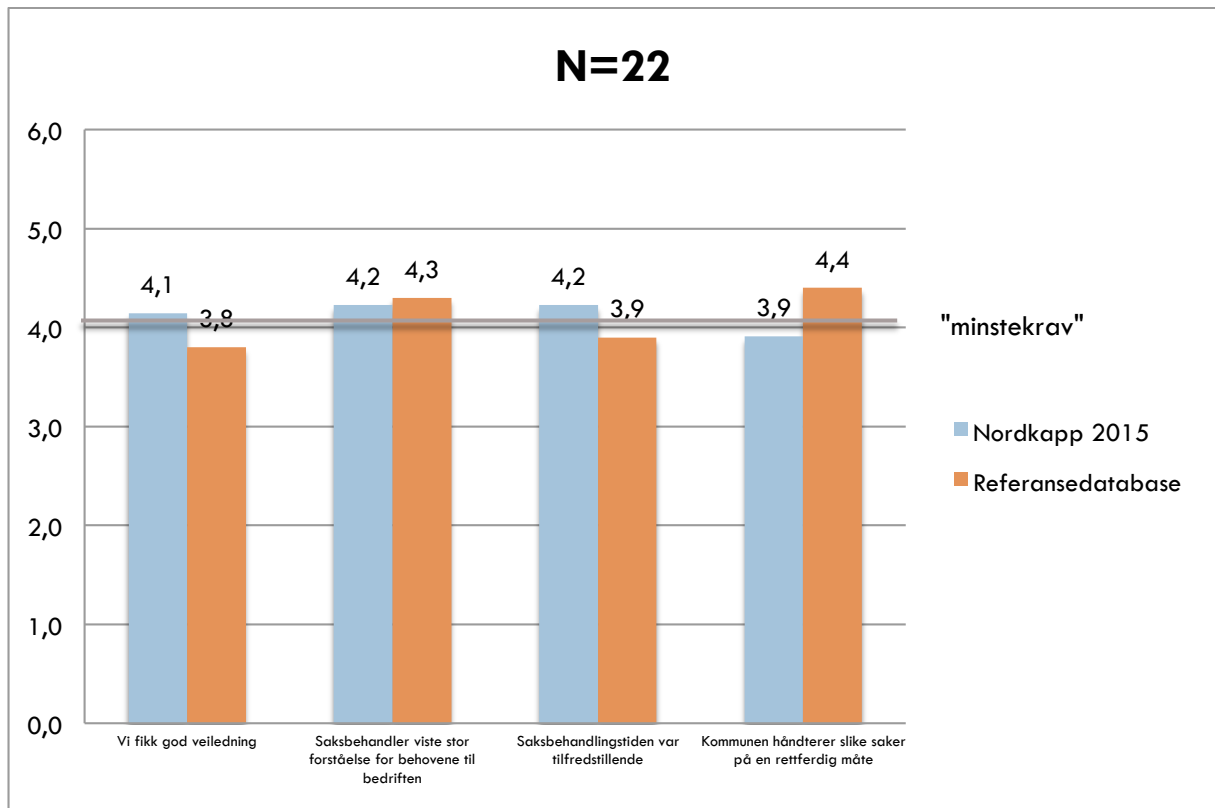
2.5 Vann og renovasjon

Bedriftene i Nordkapp kommune er i tilfredsstillende grad fornøyde med kommunens tjenester innenfor renovasjon, vannkvalitet og vannforsyning. Av kommentarfeltet kan vi lese at det også er utfordringer. Blant annet vises det til liten mulighet for å levere næringsavfall i kommunen. El-retur og grovavfall må selv kjøres til Lakselv eller Alta. Dette er en utfordringer for bedrifter som ønsker å bli Miljøfyrtårn-sertifiserte eller ønsker å bli enda bedre på kildesortering. Det vises til at største flaskehalsen her er mangel på lokalt deponi.

Vår vurdering: Kommunen bør i den pågående arealplanlegging se på mulighetene for å legge til rette for at næringslivet får tilgang til nødvendig deponi for retur av næringsavfall.

2.6 Byggesaker

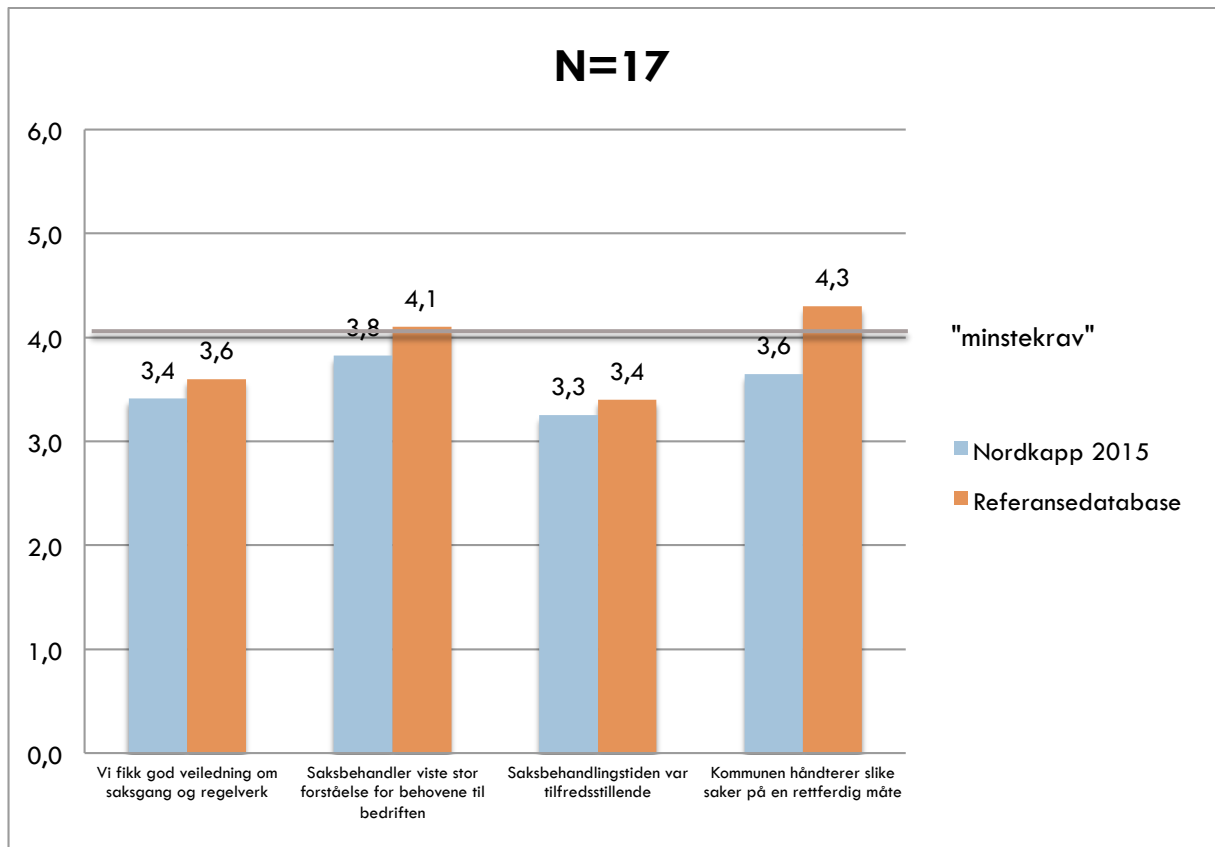
- 52 % av respondentene oppgir at de har søkt om byggetillatelse tidligere.
- 38 % oppgir at de har bedt om oppmåling eller kartforretning tidligere.

Bedriftene er relativt godt fornøyd med veiledningen, forståelsen de ble møtt med, samt saksbehandlingstiden i møte med denne tjenesten. De gir noe lavere score i forhold til om kommunen håndterer slike saker på en rettferdig måte.

Vår vurdering: Det er gledelig for en omstillingskommune at man får gode tilbakemeldinger på byggesaksbehandlingen. Ettersom flere utviklingsprosjekter trolig igangsettes i løpet av omstillingsperioden vil det være viktig med rask og god behandling på dette området også i fortsettelsen. Scoren i forhold til opplevelsen av rettferdig håndtering kan bli bedre. Kanskje det ligger et potensiale i forhold til en tydelighet og tilgjengeliggjøring av regelverk og retningslinjer?

2.7 Reguleringsaker

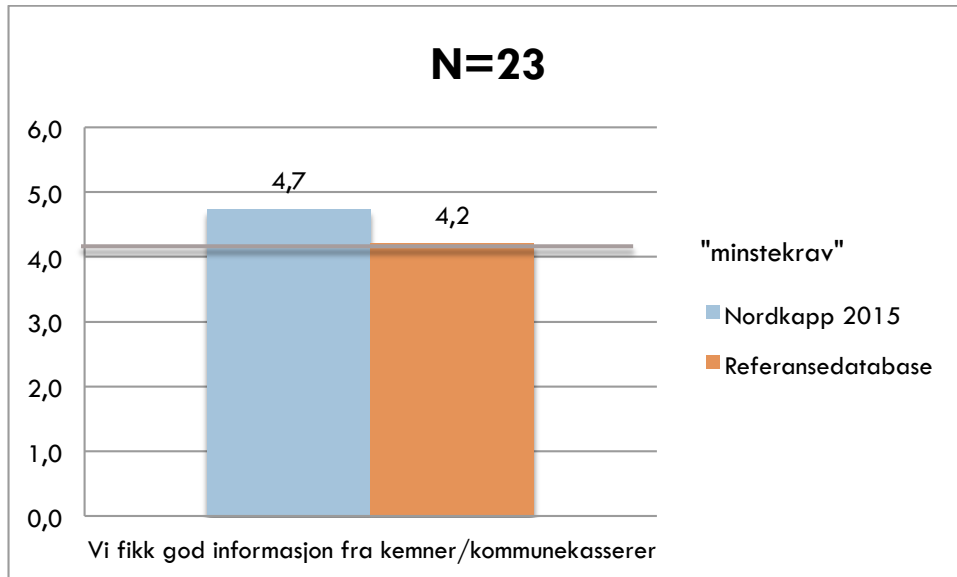

- 40 % av respondenten oppgir at de har hatt en reguleringsaker i kommunen

Disse bedriftene oppgir at det er et forbedringspotensialet, spesielt innenfor veiledning og saksbehandlingstid. Også opplevelsen av forståelse og rettferdig håndtering er noe lavere enn hva tilfellet er hos referansedatabasen.

Vår vurdering: Reguleringsaker er et komplekst saksfelt. Det er vanskelig å opparbeide forståelse for tiden og omfanget som ligger i slike sakstyper. Det er også slik at utstrakt bruk av dispensasjoner, som følge av et utdatert overordnet planverk, ofte hindrer effektiviteten i reguleringsaker. Nordkapp Kommune har som nevnt igangsatt arbeidet med å utarbeide ny arealplan. Dette vil gi en mer forutsigbar behandling av reguleringsaker og forhåpentligvis minske saksbehandlingstiden også. Kommunen kan også vurdere om man vil ha glede av å gjøre informasjon om saksgang/regelverk lettere tilgjengelig for søkere. På denne måten kan søkere selv orientere seg, og forberede seg på den saksbehandlingstiden det vil ta. Kommunen kan se nærmere på hvilke rutiner man har for å opplyse om saksbehandlingstid i dag.

2.8 Kemner / Kommunekasserer

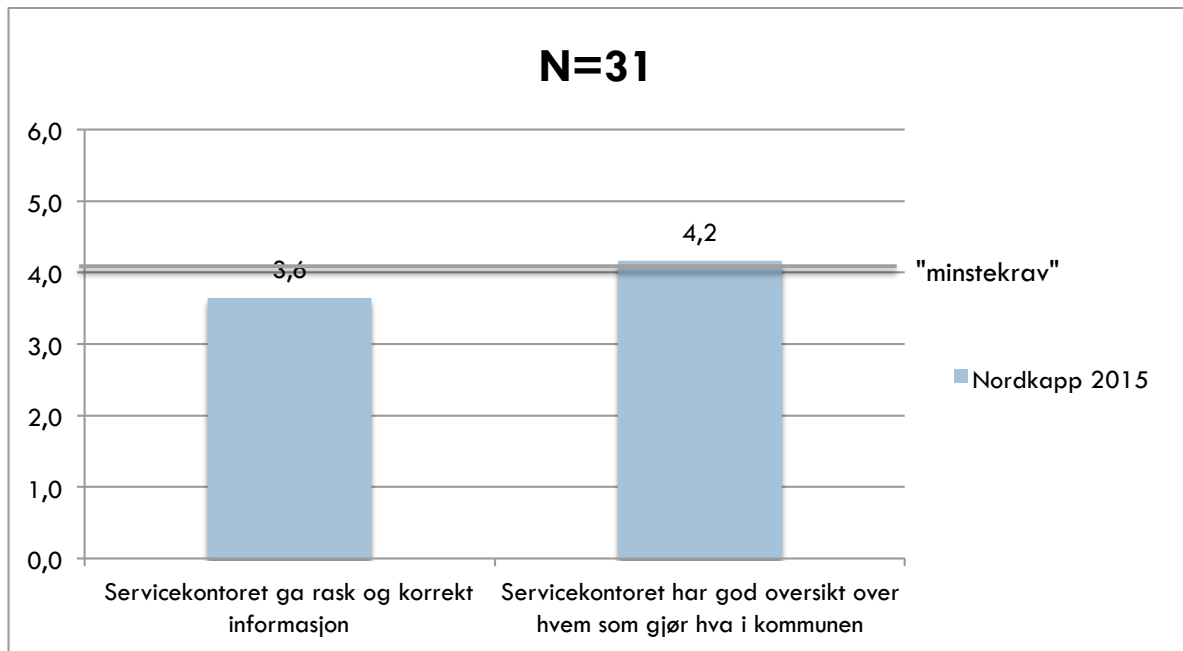
- 55 % av respondentene oppgir at de har hatt kontakt med kemner/kommunekasserer i forbindelse med innkreving/innbetaling av skatt

Respondentene er i snitt godt fornøyde med informasjonen fra kemner/kommunekasserer.

Vår vurdering: På bakgrunn av de svar som er gitt, ser det ut som at næringslivet er fornøyd med informasjonsflyten fra kemner/kommunekasserer. Her kan kommunen se på de rutiner som gjelder i dag og ta disse til etterretning i andre informasjonskanaler.

2.9 Servicekontoret

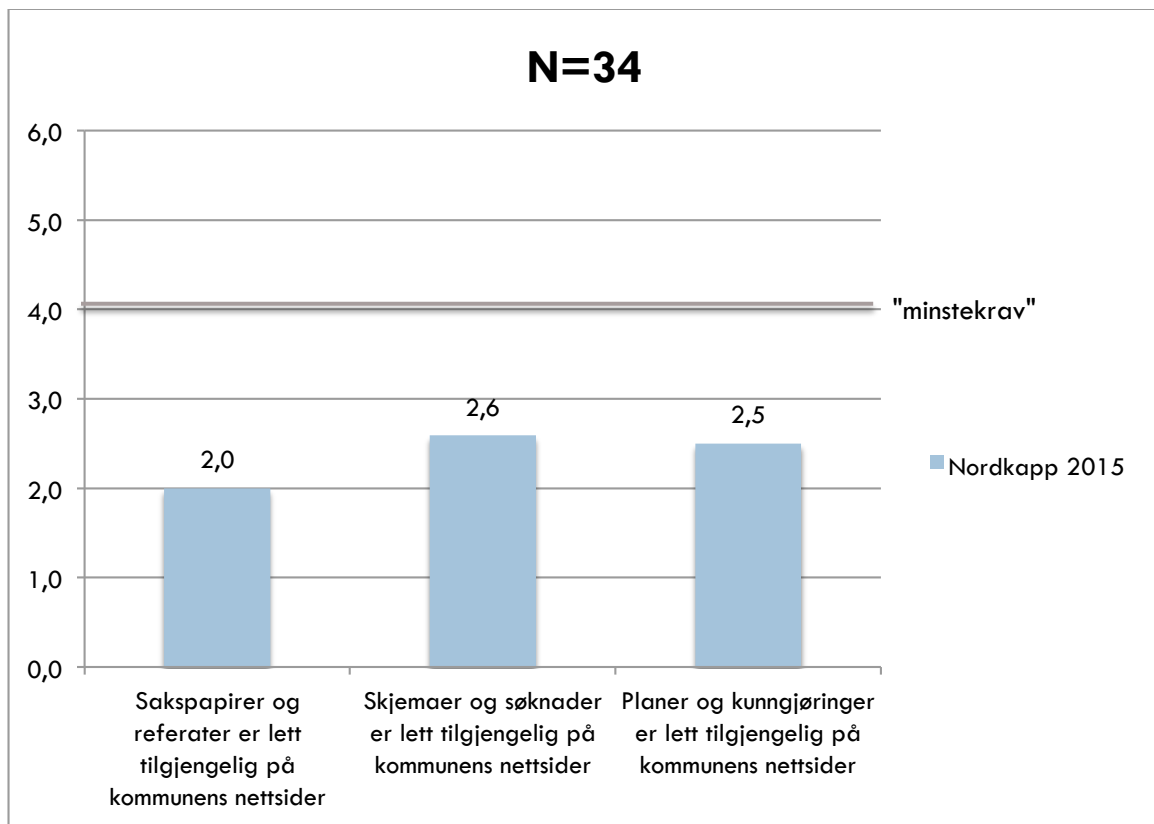

- 74 % av respondentene oppgir at de har hatt kontakt med servicekontoret

Nordkapp har en tilfredsstillelse noe lavere enn minstekravet om 60 % kundetilfredshet i forhold til å gi rask og korrekt informasjon. Det oppleves i snitt at servicekontoret har god oversikt over hvem som gjør hva i kommunen.

Vår vurdering: Kommunen kan vurdere å gjennomføre internutvikling, hvor de ansatte kan dele informasjon om sine tjenesteområder og de ulike arbeidsoppgavene som hører med. Formålet er å sikre forståelse og kunnskap om den interne arbeidsfordelingen.

2.10 Kommunens nettside

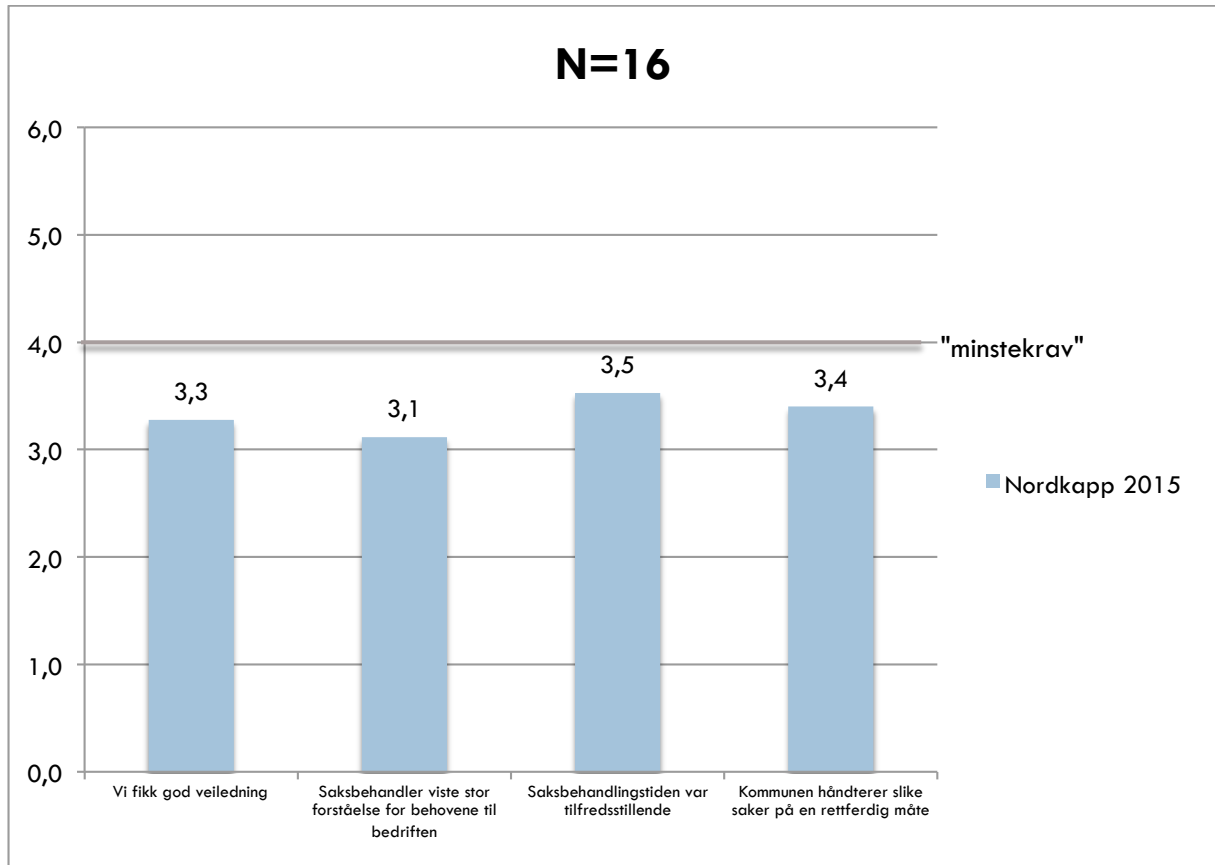
- 81 % av respondentene oppgir at de har besøkt kommunens nettside det siste året.

Bedriftene er i svært liten grad fornøyde med kommunens nettside. Dette synes å gjelde i forhold til de fleste områdene.

Vår vurdering: Næringsvennlighet har en klar sammenheng med å være tydelig, tilgjengelig og forutsigbar. Kommunens nettside står her sentralt som en viktig kommunikasjonskanal med næringsliv og innbyggere. Kommunen bør prioritere utviklingen av egen nettside, i tillegg til opplæring og organisering rundt bruken av denne. Vi tror det kan være lurt å starte med å identifisere "best practice" på området hos en sammenliknbar kommuneorganisasjon.

2.11 Næring – Kommunale fond

- 38 % av respondentene oppgir at de har søkt økonomisk støtte fra kommunale fond.

Før Nordkapp Kommune fikk omstillingsstatus ble det satt av midler til et kommunalt næringsfond. Disse midlene var en del av fylkeskommunale midler, som næringslivet kunne søke om midler fra. Som følge av omstillingsstatusen har dette næringsfondet opphørt, siden de fylkeskommunale midlene nå er satt av til det pågående omstillingsarbeidet. Midlene som før ble disponert via et næringsfond, blir nå disponert som en del av kommunens omstillingsarbeid. Det er per i dag kun Fiskerifondet som står utenom omstillingsarbeidet.

Vi ser at fornøydheten knyttet til veiledning, forståelse, saksbehandlingstid og rettferdig håndtering er lavere enn minstekravet.

Vår vurdering: At en kommune går over i en omstillingsfase, er noe de aller fleste næringslivsaktører får med seg. Dette oppfattes stort sett som en god mulighet til å endre de taktene som kommunen har vært i. For å sikre et best mulig samarbeid, er det

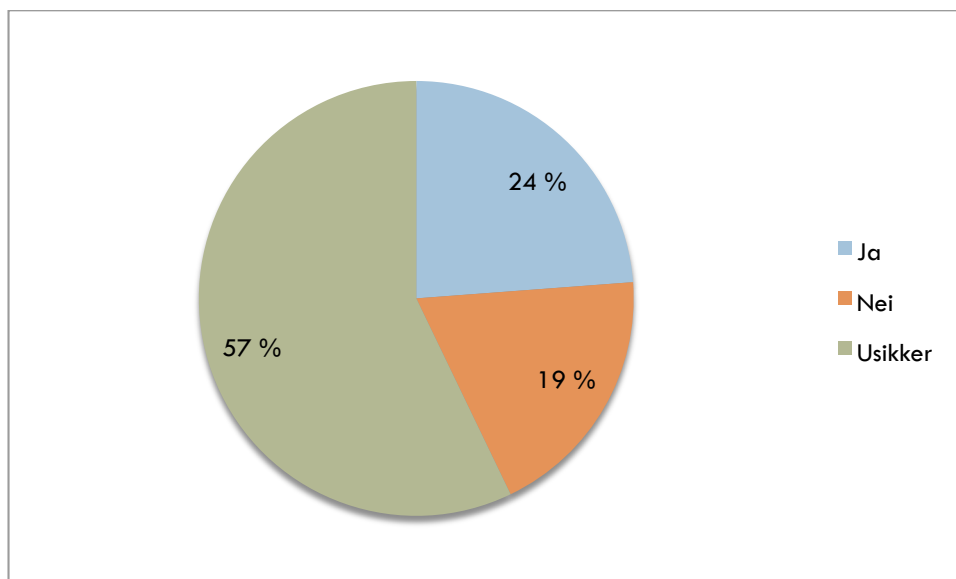
viktig at næringsaktørene i forkant blir informert om de endringer omstillingsfasen vil ha for tidligere støtteordninger. Her understreker vi nok engang viktigheten av proaktiv kommunikasjon og tydelige retningslinjer, veiledning etc. inn som et viktig arbeidsområde for kommunen. Hvis næringslivsaktørene føler at støttemidler forsvinner (f.eks et næringsfond), er det viktig å informere om hvorfor det er skjer og hvordan de kan dra nytte av det på andre måter.

På portalen regionalforvaltning.no finnes det en oversikt over de ulike støtteordninger som finnes innen ulike sektorer og områder. Informasjonen som er tilgjengelig her, kan brukes til å gi informasjon til næringslivsaktører om hvordan systemet for støtteordninger er bygget opp på kommunalt, fylkeskommunalt og landsdekkende nivå.

2.12 Næring – Råd og veiledning

Bare 12 % av respondentene oppgir at de har søkt om råd om etablering/utvikling av egen virksomhet. Dette er ikke så rart med tanke på at kommunen ikke har hatt næringsavdeling de senere årene. Kommunen oppgir selv at de av forskjellige årsaker ikke har kunne prioritert dette næringsarbeidet slik som de har ønsket. I stedet har kommunen kjøpt inn enkelte førstelinjetjenester fra Nordkapp Næringshage. Både svarene fra strategisk utviklingsanalyse og kommentarfeltet i spørreundersøkelsen viser til fornøyde brukere av disse tjenestene fra næringshagen.

Det gir liten mening å vektlegge svarene de som har søkt råd tidligere når utvalget er så lite. I stedet fokuserer vi derfor på framtidige behov. På spørsmål om bedriften innen 3 år vil ha behov for råd og veiledning med tanke på utvikling av egen virksomhet oppgis følgende:

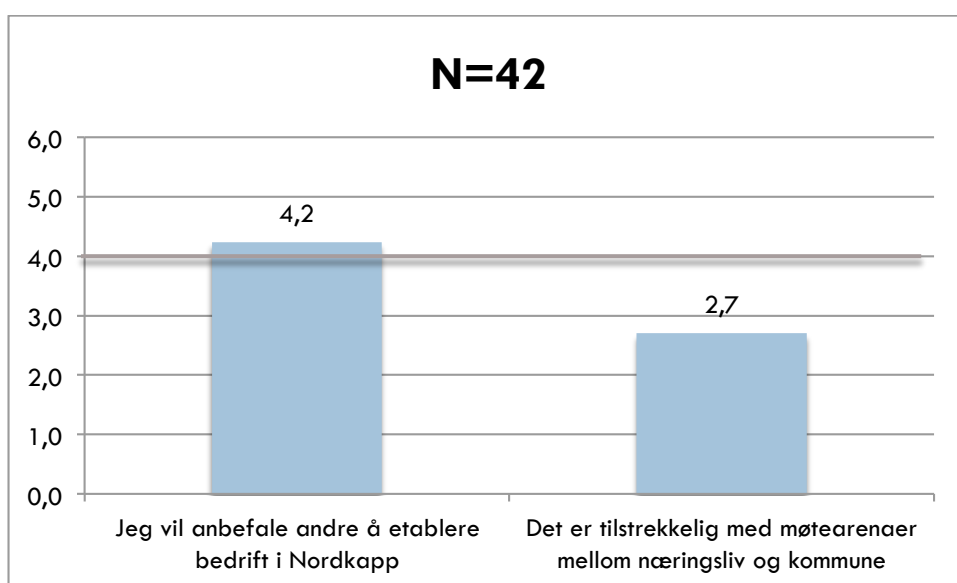

- 24 % oppgir at de har et framtidig behov for råd og veiledning og hele 57 % er usikre.

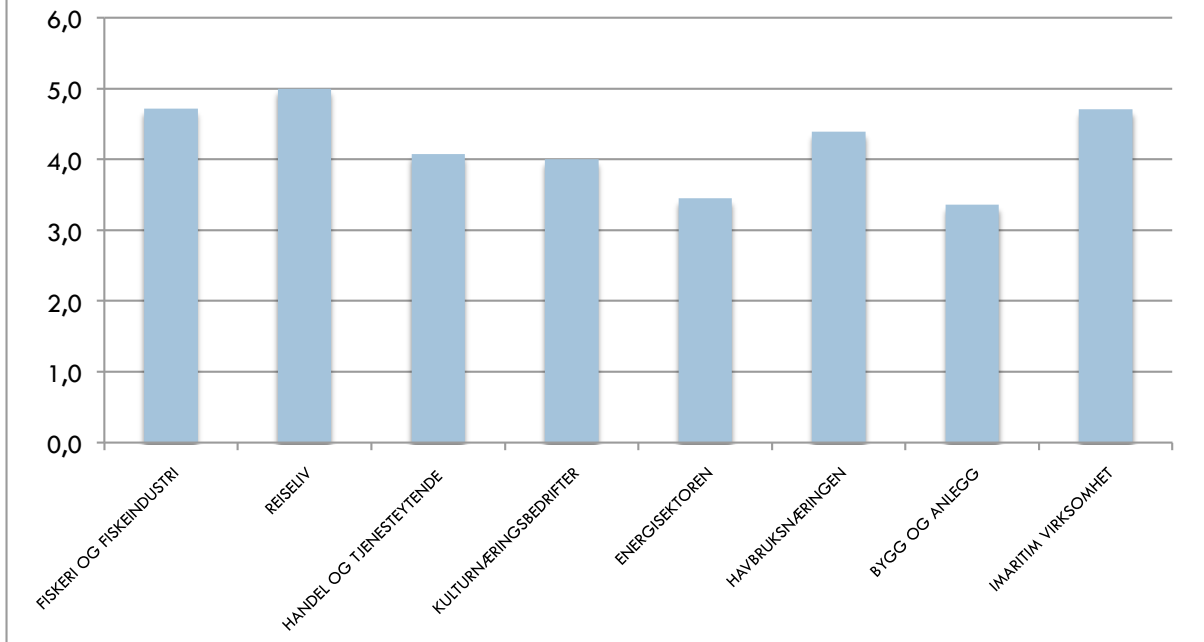
Vår vurdering: Både strategisk utviklingsanalyse og denne undersøkelsen synliggjør behovet for at det etableres et mer funksjonelt næringsarbeid. Siden dette arbeidet har vært relativt sovende fra kommunens side vil det være svært viktig å synliggjøre og tilpasse tjenestetilbudet til den nye omstillingsorganisasjonen. Den store andelen av usikre respondenter reflekterer også dette. Vi mener videre at det er lurt å jobbe tett med næringshagen da de trolig har opparbeidet seg solid oversikt og gode relasjoner med næringslivet. Fra strategisk utviklingsanalyse trekkes det blant annet frem i et intervju at aktøren savner et "klapp på skulderen" når han har fått noe til, og flere peker på tilrettelegging for bedrifter i oppstartsfasen.

2.13 Muligheter for bedriftsetablering i Nordkapp

Nordkapp oppnår en tilfredsstillende score i forhold til hvilken grad man vil anbefale andre å etablere bedrift i kommunen. Likefult bør en kommune med vekstambisjoner tørre å ha større ambisjoner enn minstekravet på 4,0. Bedriftene oppgir også at de kunne tenke seg flere møtearenaer mellom næringsliv og kommune.

I Nordkapp er det gode muligheter å utvikle bedrifter innenfor...

Respondentene vurderer at de næringene med størst potensial er reiseliv, fiskeri/fiskeindustri, havbruk og maritim virksomhet. Dette sammenfaller også i stor grad med hovedsatsningsområdene fra Strategisk utviklingsanalyse.

Vår vurdering: Funnene i spørreundersøkelsen er i stor grad sammenfallende med den informasjon som kom frem i strategisk utviklingsanalyse. Aktørene ønsker mer møtevirksomhet, og man ønsker at kommunene har en mer samlende rolle i næringslivet. Flere aktører har også etterspurt utviklingsanalysen, til tross for at kommunen har gjort denne tilgjengelig. Dette tyder på at man med fordel kunne kommunisert dette enda bedre. Vi anbefaler at denne distribueres på nytt.

Kommunen bør ta på seg en større rolle som nettverksbygger og være en pådriver for regelmessig møtevirksomhet. I en omstillingsfase er det viktig at alle næringene blir gjort oppmerksom på at alle må delta for å få til en positiv omstilling. Det at næringslivaktører møtes regelmessig vil ha en samlende effekt for samfunnet, og være en oppmuntring til etablering og videre vekst. Kommunen kan bli flinkere til å fremsnakke og presentere gode prosjekter.

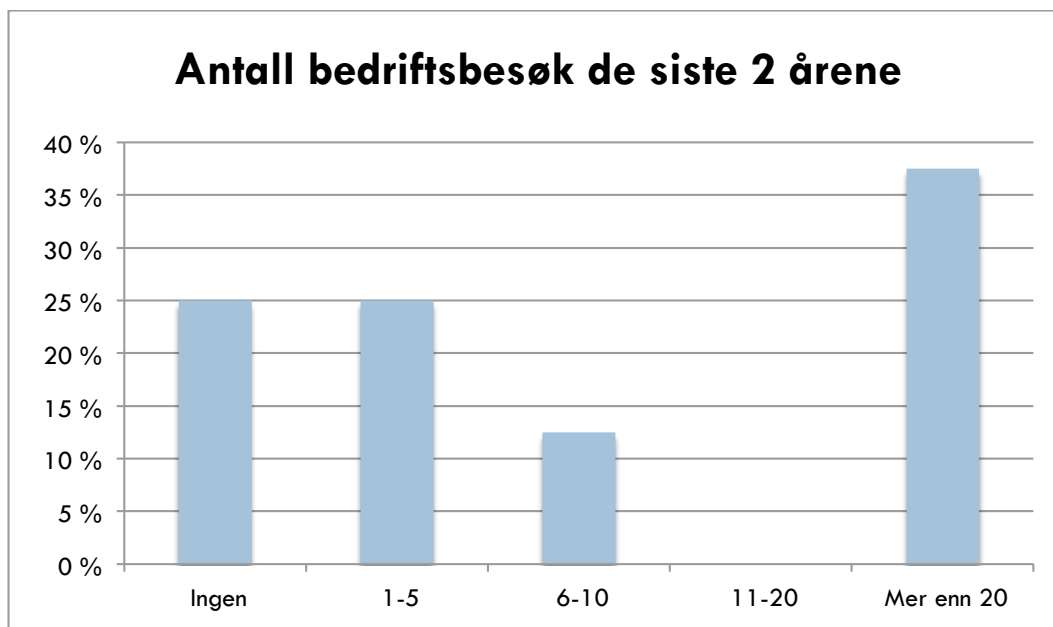

3. RESULTATER FRA ANSATTE I KOMMUNEN

Under følger resultatene som åtte ansatte med bedriftskunder besvarte.

3.1 Bedriftskontakt

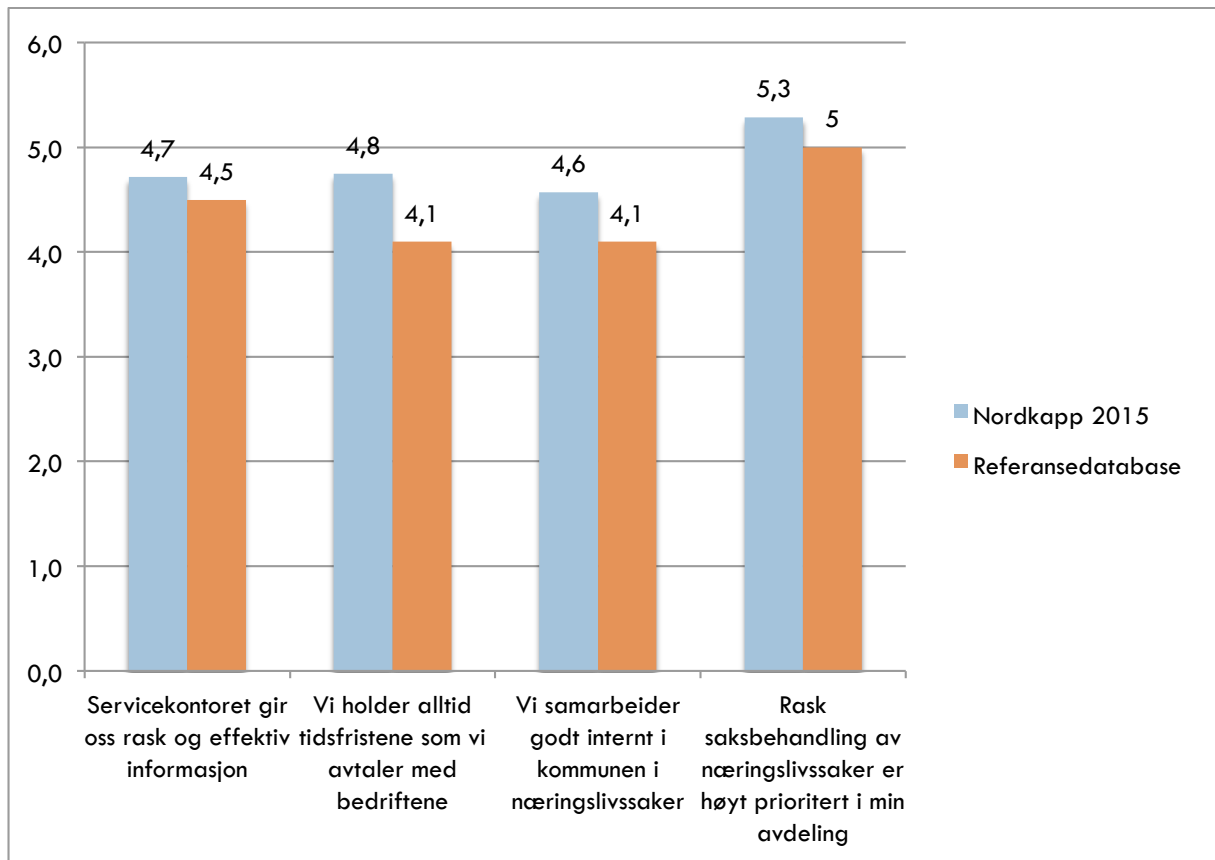
- 12 % av de ansatte har kontakt med bedrifter daglig
- 50 % av de ansatte har kontakt med bedrifter ukentlig
- 38 % av de ansatte har kontakt med bedrifter månedlig
- 0 % av de ansatte har kontakt med bedrifter sjeldnere enn månedlig

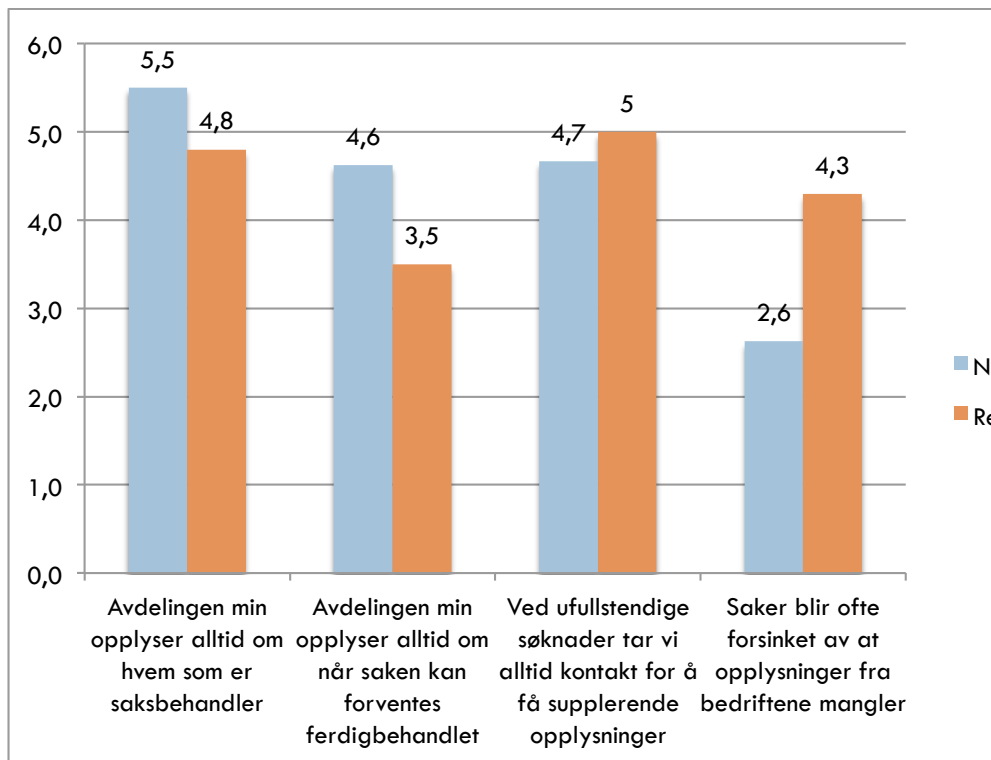
Selv om det til sammen er 62 % av de ansatte som har daglig eller ukentlig kontakt med bedrifter, er det 25 % som oppgir at de ikke har vært på noen bedriftsbesøk de siste to årene.

Vår vurdering: Besøk i bedrifter bidrar til forbedret kjennskap til bedriftene og deres utfordringer og behov. Kommunen bør i noe større grad stimulere og oppfordre ansatte med bedriftskunder til å gjennomføre bedriftsbesøk. Dette ble også trukket frem i strategisk utviklingsanalyse. Her er det også viktig å sørge for at alle næringer får besøk, både små og store bedrifter. Med tanke på næringslivets størrelse, burde ikke dette arbeidet ta for mye av viktig tid for de ansatte. Det vil også kunne bidra til effektivisering gjennom bedre kommunikasjon og dialog med aktørene.

3.2 Saksbehandlingsarbeid

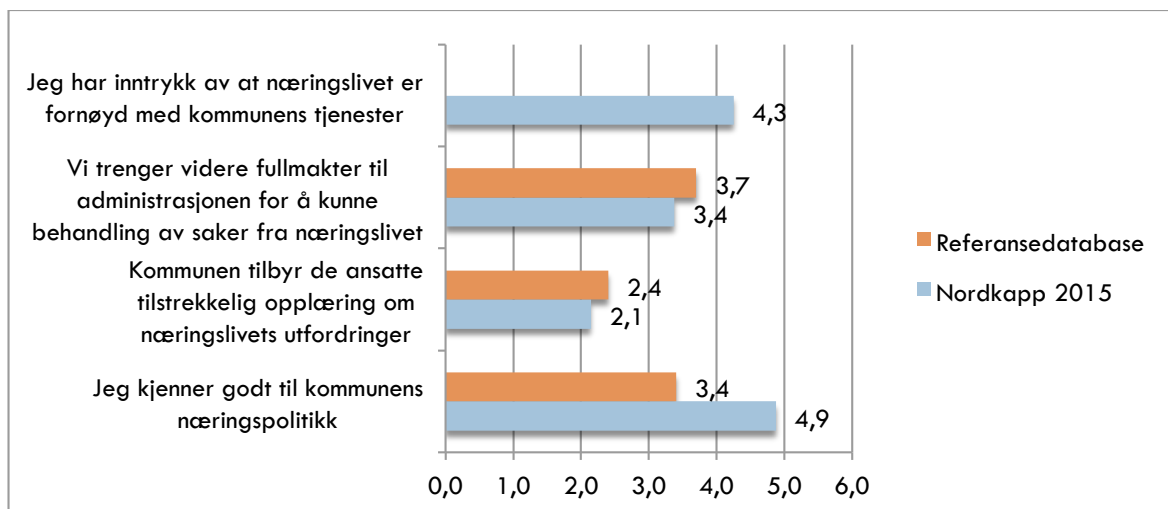
De ansatte opplever at servicekontoret gir rask og effektiv informasjon, og at man holder de tidsfristene man lover. De gir også en høyere score på internt samarbeid og prioritering av rask saksbehandling enn hva tilfellet er i referansedatabasen.

De ansatte mener at søknader i mindre grad forsinkes av at opplysninger fra bedrifter mangler. Det ser også ut til at man har gode rutinger for å kontakte bedrifter ved eventuelle behov for utfyllende opplysninger. Man oppgir også at man er flinke i å oppgi hvem som er saksbehandler, men noe mindre i å oppgi når saken forventes ferdigbehandlet.

Vår vurdering: Rask saksbehandling av næringslivssaker er viktig for en næringsvennlig kommune. De ansatte bekrefter at dette har høy prioritet. Selv om man har en relativt høy score på de fleste felt kan det ligge et forbedringspotensialet i en gjennomgang av kommunens rutiner for tydeliggjøring av krav til søknader, samt å gi bedriftene klare meldinger om når søknadene forventes ferdigbehandlet

3.3 Kjennskap til næringslivet – Fullmakter

De ansatte virker å ha et inntrykk av at næringslivet er rimelig fornøyd med kommunes tjenester. De ansatte oppgir videre å inneha god kunnskap om kommunens næringspolitikk. De opplever at ikke har tilstrekkelig opplæring i næringslivets utfordringer og man oppgir å ha et noe større behov for større fullmakter for rask behandling.

Vår vurdering: For en omstillingskommune er det viktig at alle ansatte med bedriftskunder har god kjennskap til kommunens næringspolitikk, og sitter med god kunnskap om næringslivets utfordringer og behov. Som følge av at omstillingsarbeidet er relativt ferskt jobbes det med å etablere en tydelig næringspolitikk og omstillingsplan. På samme måte som hos næringslivet bør disse gjøres god kjent for de ansatte. I tillegg anbefaler vi at de legges en plan for hvordan de ansatte skal gis god kjennskap til kommunens næringsliv. Bedriftsbesøk bør inngå som et tiltak i denne planen.

4. INFORMASJON FRA STRATEGISK UTVIKLINGSSANALYSE 2014

I forarbeidet med den Strategiske Utviklingsanalysen fra Juni 2014 ble det gjennomført flere kvalitative intervjuer med aktører fra næringslivet i Nordkapp, samt ansatte i kommunen. I den utsendte intervjuguiden var det flere spørsmål som omhandlet nettopp forholdet mellom kommune og næringsliv. Vi har trukket ut informasjon fra dette arbeidet, som vi mener belyser de spørsmålene som stilles i "Næringsvennlig Kommune".

4.1 Informasjon fra intervjuer

Selv om denne informasjonen ble innhentet på denne tiden i fjor, har den helt klart fortsatt betydning for kommunens pågående omstillingsarbeid. Nedenfor vil vi trekke frem synspunkter som er direkte knyttet til noen av de samme spørsmål som ble stilt i spørreundersøkelsen i april 2015. Her vil vi kun trekke frem forslag til konkrete tiltak.

Hvordan fungerer samarbeidet mellom næringslivet og Nordkapp kommune?

- Legge enda mer til rette for nye næringer i vekst, på et tidlig stadium.
- Ønsker at administrasjon og politisk ledelse kunne bidra til at man får et klapp på skuldra: Du har gjort det bra. Hvorfor har du gjort det så bra? Er det noe vi fra kommunen kan bidra med ? Hva savner du? Hvis de gjør det, vil de øke forståelsen og kunnskapen mellom partene.
- Vi skulle ønske å ha mer møteaktivitet i Nordkapp.
- Hvis vi hadde regelmessige møter mellom ordfører og sentrale organisasjoner / aktører i næringslivet tror jeg det kunne bedret situasjonen. Lage noen forutsigbare, faste møteplasser, der informasjonen kan flyte lett, og man kan berede grunnen for færre mistenkeliggjøringer og mistanker.
- Næringsfondet er lite, tilføres ikke nye midler. Ingen i administrasjonen driver med næringsutvikling. Vi burde hatt en næringssjef.
- Jeg tror mange føler at kommunen ikke lytter til eller prioriterer privat næringsliv: Vi blir ikke hørt, og ting tar for langt tid.
- Jeg tror kommunen har viljen, men ikke system for å jobbe aktivt med næringslivet. Man har nok med å ivareta kommunal drift.
- Bevisst plan bak næringsarbeidet – og holde seg til planen. Jeg tror ikke de planene som finnes i dag følges i praksis.

- Kommunen kan bli bedre som samlende faktor, en som samler kreftene. Kommunen må ikke selv bli en gruppering - ikke bli en ensom øy, men være en pådriver og være stimulerende til samlende tiltak.

Hvordan kan Nordkapp kommune legge til rette for din virksomhet?

Areal? Støtte? Nettverk? Kunnskap?

- Arealplanlegging må være godt utviklet og det må arbeides med å utarbeide gode reguleringsplaner.
- Har vært mangel på arealbruk, og tidligere arealplaner har vært mangelfull.
- Viktig å legge opp til en langsiktig arealplanlegging.
- Kommunen må bli bedre på service for næringene.
- Satse på bolyst og kompetanse – her gjelder også satsning på den videregående skolen.
- I dagens samfunn er videreutvikling av næringene tuftet på lønnsomhet og dette må kommunene ta hensyn til.
- Nordkapp kommune kan være pådriver for at Finnmark fylkeskommune kan jobbe for at du kan bli Nasjonalt Senter for Beredskap.
- Største utfordringen er å skjønne at vi er en stor turistkommune. En mulighet som ikke er utnyttet til sitt fulle.
- Man bør prioritere at man tørr å satse på de store gode prosjektene, og stille krav til de som søker. Så vi sitter etter omstillingsperioden med noen nyskapninger. Konkrete fysiske og nettverksrelaterte realiserter prosjekter som vi kan bruke videre.
- Aktører opplever mange utfordringer i forhold til saksbehandling. Sentrum: hva gjør vi med sentrum? Storgata kunne vært en helt annen opplevelse. Et garasjeanlegg ødelegger mye. De har ikke en tydelig arealplan eller felles mål vedrørende dette. Hvor skal opplevelsen og atmosfæren være? Det blir for lite helhetlig og tilfeldig.

Hvordan mener du kommunen bør samarbeide med næringslivet for å skape vinn-vinn situasjoner overfor din næring?

- Kommunen trenger å bruke mer tid, krefter og ressurser på bedriftsbesøk.
- Skape et forum som gjør at kommunen kan være døråpner for industrien på mer regionalt og nasjonalt nivå.
- Vise engasjement, forståelse, være døråpner overfor miljø og muligheter som finnes regionalt.

- Må ha prosjekter som merkevarebygger fisken fra Nordkapp.
- Viktig at man er klar på satsingsområder: At man fokuserer innsatsen. Jeg vil heller ha noen få prioriterte områder, enn mange. Fiskeri, reiseliv og petroleum er naturlige områder.
- Man bør bli raskere i avtrekkeren og mindre byråkratisering. Få på plass en næringsarbeider for å være bindeledd mellom adm og næringshagen/næring. Det bør oppklares en framtidig rolle for næringshagen da man sitter med litt blandede hatter.
- Tilskudd er ikke veien å gå, lån er nok mer veien å gå. Lansiktig investeringsfond målet.

Hva anser du som Nordkapp kommunes sterke sider?

- Geografisk beliggenhet
- Lojale innbyggere som ønsker å bygge opp kommunen som bosted.
- Fiskeri, reiseliv og havneforhold som gir oss et utrolig stort potensiale innen alle de tre greinene.
- I tillegg har vi en positiv og god kulturarv, og kulturliv.
- Skolemiljøet må vi jobbe videre med og få mer tyngde og samarbeid med andre utdanningsmiljø i nord, og gjerne koble opp slik at man kan ta kurs og studiepoeng for etterutdanning innen maritim utdanning.
- Åpent, gjennomsiktig samfunn. Lett å vite hvor du skal gå for å få hjelp.
- Unik havn i Honningsvåg. Vi kan ta inn de største fartøyene som går på sjøen, og Nordkappregionen havn gjør jo en fantastisk jobb med å få båter og fartøy inn til vår region. Vi har oljeomlastning i Honningsvåg, på bakgrunn av den jobben Nordhapp og Porsanger havn med havnefogden gjorde. Nå ligger det store tankere her hver uke. Det drypper jo litt, med båter og andre ting. Vi har ei havn som kan ta inn store ting, plattformer og slikt. Som vi bare må melke så godt vi kan.
- Nordkappsamfunnet er ikke så stort: Vi er ikke så mange, men vi er gjestfri og imøtekommende. I hvert fall overfor andre, som er imøtekommende. Vi får ting til hvis vi klarer å skape en felles forståelse.
- Vi har mange patrioter som står på for sin kommune.
- Beliggenhet, merkevaren => vil øke satsingen her. Felles markedsføring av nordkapp ville helt klart vært interessant for oss. Turisme er turisme og fiskeri er fiskeri, men vi burde klart å få til en felles markedsføring som fremmer at vi sammen leverer noe unikt.
- Det er et stort potensiale for synergieffekter. Vi klarer ikke å markedsføre dette alene. "Lofoten" er rett og slett mye flinkere og utnytte de mulighetene

Hva anser du som Nordkapp kommunes utfordringer?

- Begrensa marked ift arbeidskraft, jo tøffere kompetanse man trenger jo mer sliter vi.
- Kommunikasjon og klima er ei utfordring.
- Å bygge opp handelsstanden Nordkapp.
- Konflikt mellom idrettsmiljøet og kulturmiljøet. Dette hindrer oss i å gjøre samarbeidsprosjekter. Hvis vi hadde klart å løse det, tror jeg mye positivt kunne blitt gjort.

Konflikten griper inn i politisk liv, og i mange andre fora. Kutt på kultur i kommunebudsjettet har ført til at korps og kor er nesten borte. Vår styrke ligger i kultur og idrett. Det er vi kjent for, og stolt av. Men dette er ikke der lenger. Det er en utfordring i kommunen.

- Nå er det mange ledige lokaler og forretningsområder til salgs. Det virker som mange av de som tar skrittet og starter opp, starter ting som allerede finnes her. Kanskje har de ikke undersøkt hvor mye omsetning som er realistisk å oppnå.
- Nordkapp-plataet er en skatt. Kulturen, historien, fiskeri og mangfoldet, og vi klarer ikke å utnytte naturen godt nok. Vi har for lite helhetlig tenkning og drift. Vi sliter litt med at vi har lite ressurser til å forvalte ting. Evig konflikt rundt Nordkapp - at kommunen får for lite igjen for det.
- Prisen for kutt i det som gir møteplasser, er at møteplassene blir færre og kanskje reduserer bolyst. Det må være arenaer der barn og voksne kan spille seg ut på, ikke bare inne sport. Mangfold er viktig.
- Det er grupperinger og alle kjenner alle, men man må ta frem elefanten i rommet i en omstillingsprosess, og snakke om problemer og konflikter også i denne prosessen.
- Man må anerkjenne at det er noen mekanismer som er drepande, og som forhindrer utvikling. Det er ikke alt som fungerer her som fungerer andre steder, og akseptere at det er mentalitet her i Finnmark som er en del av oss.
- Utvikling av Nordkapp som merkevare.

4.2 Sammendrag fra Strategisk Utviklingsanalyse

I Strategisk Utviklingsanalyse ble samarbeidet mellom kommune og næringsliv trukket frem som en av utfordringene. I sammendraget fremgår det:

“Lite ressurser til næringsarbeid i kommuneorganisasjonen oppleves som en utfordring, både for kommunen og for næringsutøvere. Det fremstår ikke som om kommunen og næringslivet har nær dialog eller nært samarbeid i dag. Aktører innen alle næringer opplyser at det er utfordrende å skaffe arbeidskraft til stillinger som krever høyere utdanning og spesifikk fagutdanning. Det er mangel på innovasjonskompetanse internt, både i privat næringsliv og hos offentlige arbeidsgivere.

Utdatert arealplan fremstår som en utfordring, både for eksisterende næringsliv, og for at kommunen skal kunne tilrettelegge for nyetableringer.”

4.3 Resultater sett i sammenheng med nye resultater fra “Næringsvennlig Kommune”

Analyseresultatene fra Strategisk Utviklingsanalyse kan sees i sammenheng med de funnene som nå er blitt gjort i spørreundersøkelsene. Av innspillene som er nevnt ovenfor, er det flere punkter som sammenfaller med den informasjonen som fremgår av spørreundersøkelsen. Nedenfor vil vi trekke frem noen hovedpunkter som går igjen i begge analysene:

Omdømme; Som følge av en fraværende kommunal næringsavdeling, scorer ikke kommunen høyt for sitt omdømme innen næringsutvikling. Aktørene etterspør mer informasjon fra kommunen innen næringsarbeidet som gjøres og som er under politisk behandling.

Nettverksbygger; I begge kildene trekkes det frem et behov for mer nettverksbygging i regi av kommunen. Næringsaktørene savner å ha en regelmessig møteplass, hvor næringspolitiske saker diskuteres og hvor næringslivet kan gis en klapp på skulderen. Dette kan også gjelde samlinger for råd og veiledning innen næringsutvikling.

Arealplanlegging; Næringslivet etterspør en mer langsiktig og forutsigbar arealplanlegging. Dette trekkes frem som det viktigste tilbudet for utvikling av bedriftene.

Samfunn/Oppvekst; En av Nordkapp Kommunes sterkeste sider er samholdet og dugnadsånden i samfunnet. En viktig del for å bevare dette og bygge opp et familiesamfunn er blant annet tilgangen på gode barnehager og grunnskoler. Dette henger

sammen med at næringsaktører er avhengig av at deres familie og barn trives i samfunnet.

Bedriftsetablering: Nordkapp Kommune får tilfredsstillende score når det gjelder anbefaling til å etablere bedrift i Nordkapp. Denne er likevel så vidt over minstekravet, og Nordkapp Kommune kan forbedre denne ved å sørge for at bedriftene som er etablerte får den hjelpen de trenger. Det er spesielt reiselivsnæringen og maritim virksomhet som trekkes frem som de næringene hvor det er gode muligheter til å utvikle bedriften.

Kommunikasjon: Næringslivsaktører etterspør en tydeligere og mer åpen kommunikasjon fra kommunen. På kommunens nettsider må aktørene enkelt kunne finne den informasjonen de er på jakt etter, og kommunen må jevnlig informere om saksgangen og pågående prosjekter innen blant annet politiske saker og omstillingsprosjektet.

5. VÅRE ANBEFALINGER TIL VIDERE ARBEID

Vi kommer med tre hovedområder hvor Nordkapp Kommune bør iverksette tiltak som neste steg med å gjøre Nordkapp Kommune mer næringsvennlig.

1. Planarbeid

Nordkapp Kommune og omstillingsorganisasjonen i dag pågående og påfølgende planarbeid med viktige implikasjoner ovenfor næringslivet. Samtidig oppgir næringslivet at de i mindre grad involveres i planarbeidet, samtidig som de i liten grad har kjennskap til kommunens næringspolitikk. Vi foreslår her følgende tiltak:

- a. **Det igangsatte arbeidet med ny arealplan må gjøres i samspill med næringslivet.**
- b. **Tydeliggjøring av kommunens næringspolitikk, gjennom utformingen av en tydelig omstillingsplan med klare satsingsområder.**
- c. **Kommunen bør kartlegge behovet for en kompetanseplan for å sikre at de ansatte besitter den kompetansen de føler de har behov for. Dette bør være et fokusområde under medarbeidersamtaler.**

2. Kommunikasjonsarbeid

Planer gir liten mening dersom man ikke evner å involvere og kommunisere disse ut til brukerne. I tillegg ser vi av undersøkelsene at det på enkelte områder er sprik mellom næringslivets og kommunens oppfatning tjenestetilbudet. Kommunikasjon vil derfor være avgjørende for å sikre involvering og samspill mellom næringsliv og kommune. Vi foreslår her følgende tiltak:

- a. **Nordkapp Kommune bør utvikle nettsidene og sørge for nødvendig opplæring/organisering i bruk av denne, herunder å gjøre informasjon om saksgang/regelverk lettere tilgjengelig.**
- b. **Etablere en kommunikasjonsstrategi for omstillingsarbeidet. Dette er spesielt viktig når det gjelder kommunikasjon av planer, tjenester, virkemidler og resultater ut til næringslivet.**
- c. **Næringslivet etterlyser flere møteplasser. Kommunen bør opprette møteplasser mellom kommune og næringsliv.**
- d. **Kommunen og kommunens ansatte som arbeider tett med bedriftskunder, bør lage en plan for gjennomføring av bedriftsbesøk.**
- e. **Tydeliggjøring av hvilke tjenester som ytes fra omstillingsorganisasjonen. Dette gjelder både retningslinjer for tildelinger av omstillingsfondet og hvilke veiledningstjenester som organisasjonen kan bistå med.**

3. Utvikling av kommunale tjenester

Vilje og evne til å finne forbedringsområder i den kommunale praksis og endringer i systemer og rutiner som påvirker servicekvaliteten anses som viktig for å lykkes med å bygge næringsvennlighet. For Nordkapp Kommune foreslår vi følgende tiltak:

- a. **Kartlegge behovet for tjenestebeskrivelser for å sikre best mulig samsvar mellom forventning og levering innenfor de tekniske saksområdene.**
- b. **Kommunen bør se nærmere på hvilke rutiner man har for å opplyse om forventet saksbehandlingstid i dag.**
- c. **Kommunen bør kartlegge behovet for forbedret dekning av høyhastighetsinternett, og hensynta dette i fremtidig samferdselsplanlegging på lik linje med andre samferdselstiltak.**

6. ANBEFALT ARBEIDSPLAN FOR FORPROSJEKT

På Regionalomstilling.no er prosjektets faser beskrevet. Her fremgår det at det i forprosjektet skal foretas et analysearbeid av de avdekkende forbedringspunktene fra forstudiet. Det fremgår videre at; *"Forprosjektfasen har en tidsramme på 6-9 måneder. I forprosjektfasen skal prosjektet lage en prioritert liste over de forbedringspunktene som ble avdekket i forstudiefasen. Videre skal det utarbeide prosjektplaner for de enkelte tiltakene. Prosjektorganisasjonen gir sine anbefalinger til hvilke utviklingstiltak/endringer i kommuneorganisasjonen som bør gjennomføres i hovedprosjektet."* På bakgrunn av dette foreslår vi følgende arbeidsplan for forprosjektet når dette igangsettes. Vi foreslår at tidsrammen settes til 6 måneder, og planen nedenfor er kronologisk.

TID	AKTIVITET	✓
1. mnd	Analysearbeid av de avdekkede forbedringspunktene fra forstudiet	
1. mnd	Utarbeide en prioritert liste over forbedringspunkter	
2. - 3. mnd	Supplerende undersøkelser med næringsliv og kommunalt ansatte	
2. - 3. mnd	Strategiske, økonomiske og organisatoriske vurderinger	
4. - 5. mnd	Utarbeide prosjektplaner for hvert enkelt foreslått tiltak	
5. - 6. mnd	Ferdigstilling av rapport for forprosjekt	

7. KILDER

- Sluttrapport fra Forstudie Askvoll, Maximite 2012
- Kommune 3.0, www.skandeborg.dk
- NHO sitt Kommune NM - <https://www.nho.no/Politikk-og-analyse/Offentlig-sektor-og-naringslivet/Kommunekaringer/>
- Nordkapp Kommune, <http://www.nordkapp.kommune.no>
- Regional Omstilling, <http://www.regionalomstilling.no/no/Verktoy/>

8. VEDLEGG

- Vedlegg I - NHO, Kommune NM, Nærings NM, 2014